

UNIVERSITATEA
„ALEXANDRU IOAN CUZA“
din IAȘI

CAMERA DE COMERȚ
ȘI INDUSTRIE
IAȘI

RAPORT DE CERCETARE

IMPACTUL EPIDEMIEI COVID-19 ȘI AL MĂSURILOR DE CONTRACARARE A ACESTEIA ASUPRA FIRMELOR

20 mai 2020
Iași

Echipa de cercetare

- NEȘTIAN Ștefan Andrei (Conf.univ.dr.)
- TIȚĂ Silviu (Conf.univ.dr.)
- GUȚĂ Alexandra Luciana (Lect.univ.dr.)
- TURNEA Elena-Sabina (Asist.univ.dr.)

Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, România

- VODĂ Iolanda (CSII, dr.)

Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, România

- În colaborare cu *Camera de Comerț și Industrie Iași*

UNIVERSITATEA
„ALEXANDRU IOAN CUZA“
din IAȘI

CAMERA DE COMERȚ
ȘI INDUSTRIE
IAȘI

METODOLOGIE

- Prezentul studiu a fost realizat utilizând un chestionar tradus și adaptat de la **Organizația Internațională a Muncii**.
- Scopul cercetării a fost evaluarea situației și nevoilor companiilor pe durata crizei **COVID-19**.
- Datele au fost colectate on-line de la factorii de decizie din companii (proprietari, directori, administratori sau manageri de filiale), asigurându-se confidențialitatea răspunsurilor.
- La chestionar au răspuns **201 companii**.
- Cercetarea s-a derulat în perioada **1-16 mai 2020**.

Context

- Starea de urgență datorată epidemiei cu COVID 19 a fost instituită pe 16 martie 2020 și a durat până la 15 mai 2020.
- Au fost impuse limitări de deplasare a cetățenilor, cele mai restrictive fiind pentru persoanele cu vârsta peste 65 de ani.
- Toate serviciile care prezentau riscuri epidemiologice semnificative au fost închise (ex: servirea în restaurante, serviciile de înfrumusețare, hotelurile etc.), toate evenimentele publice au fost anulate.
- Livrarea la domiciliu și cumpărăturile pentru bunuri de strictă necesitate au fost permise în continuare.
- Munca de acasă a devenit o soluție importantă pentru asigurarea distanței sociale.

REZULTATELE CERCETĂRII

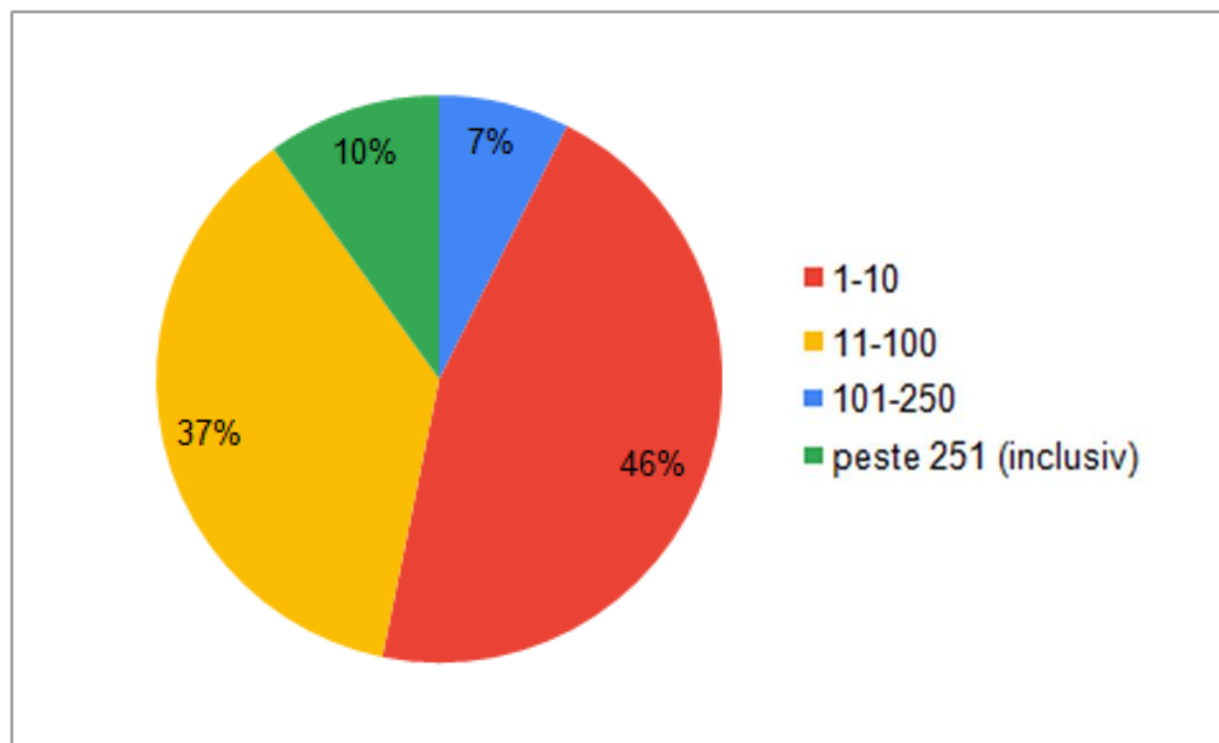
Tabel nr. 1. Numărul de respondenți pe județe

În perioadă specificată au răspuns la chestionarul online un număr de 201 respondenți, preponderent manageri de companii din județele Iași (58,71%), Botoșani (14,43%), Dâmbovița (6,47%), București și Suceava (5,47% fiecare), Neamț și Teleorman (2,49% fiecare), alte județe sub 1% din numărul total de respondenți.

Județ	Frecvență	%
Iași	118	58,71
Botoșani	29	14,43
Dâmbovița	13	6,47
București	11	5,47
Suceava	11	5,47
Neamț	5	2,49
Teleorman	5	2,49
Cluj	2	1
Brașov	1	0,5
Buzău	1	0,5
Galați	1	0,5
Harghita	1	0,5
Ialomița	1	0,5
Ilfov	1	0,5
Sibiu	1	0,5
Total	201	100.00

REZULTATELE CERCETĂRII

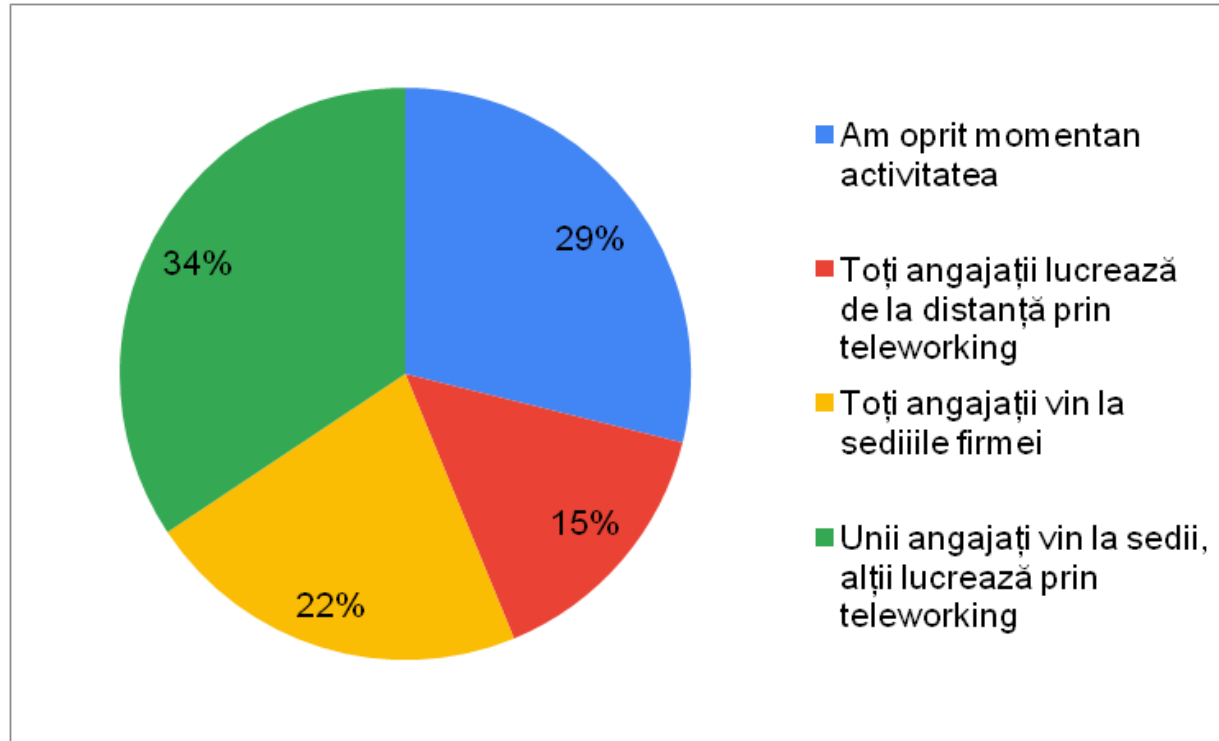
Figura nr. 1. Numărul total de angajați din firmă (indiferent de normă) înainte de apariția stării de urgență din România, generată de Covid-19 (%)

46% din companiile analizate sunt microîntreprinderi care aveau înainte de apariția Covid-19 între 1-10 angajați, 37% sunt întreprinderi mici cu un număr de angajați între (11-100), 7% întreprinderi mijlocii (101-250 angajați) și 10% întreprinderi mari cu peste 250 de angajați.

REZULTATELE CERCETĂRII

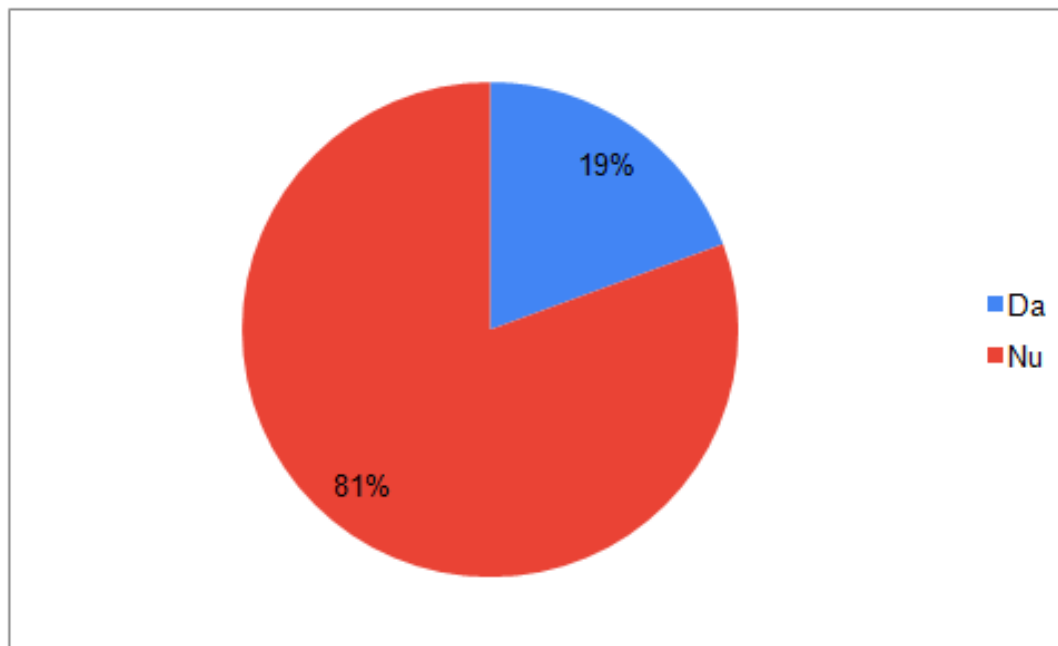
Figura nr. 2. Cum activează în prezent firma dvs.?

În perioada analizată 29% dintre companiile respondente au oprit activitatea, 15% au mutat activitatea în mediul online și angajații lucrează la distanță prin teleworking, 34% dintre companii au decis să lucreze atât la sediul companiei cât și prin teleworking, iar la 22% dintre ele angajații au continuat activitatea la locul de muncă, fără a fi afectați de măsurile Covid-19.

REZULTATELE CERCETĂRII

Figura nr. 3. Ați concediat sau intenționați să concediați angajați din cauza crizei generate de COVID-19?

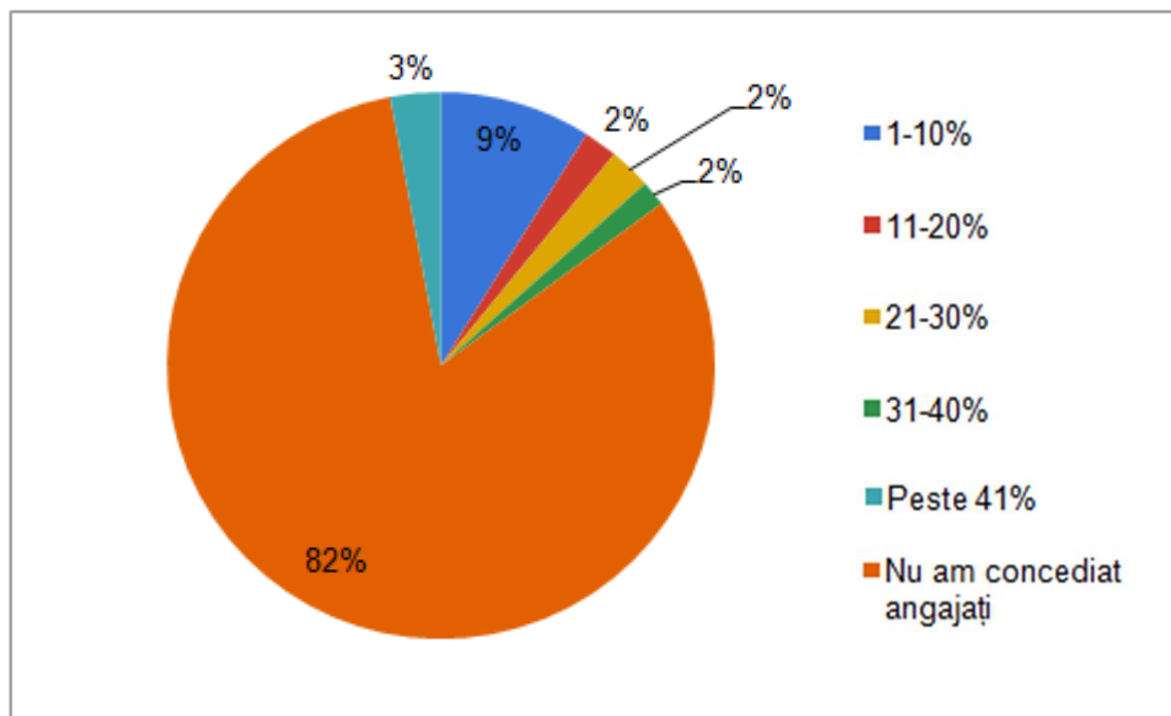

Doar 19% dintre companiile respondente au precizat faptul că au decis să concedieze o parte dintre angajați, iar 81% nu au concediat și nici nu intenționează să renunțe la angajați din cauza crizei generate de Covid-19.

REZULTATELE CERCETĂRII

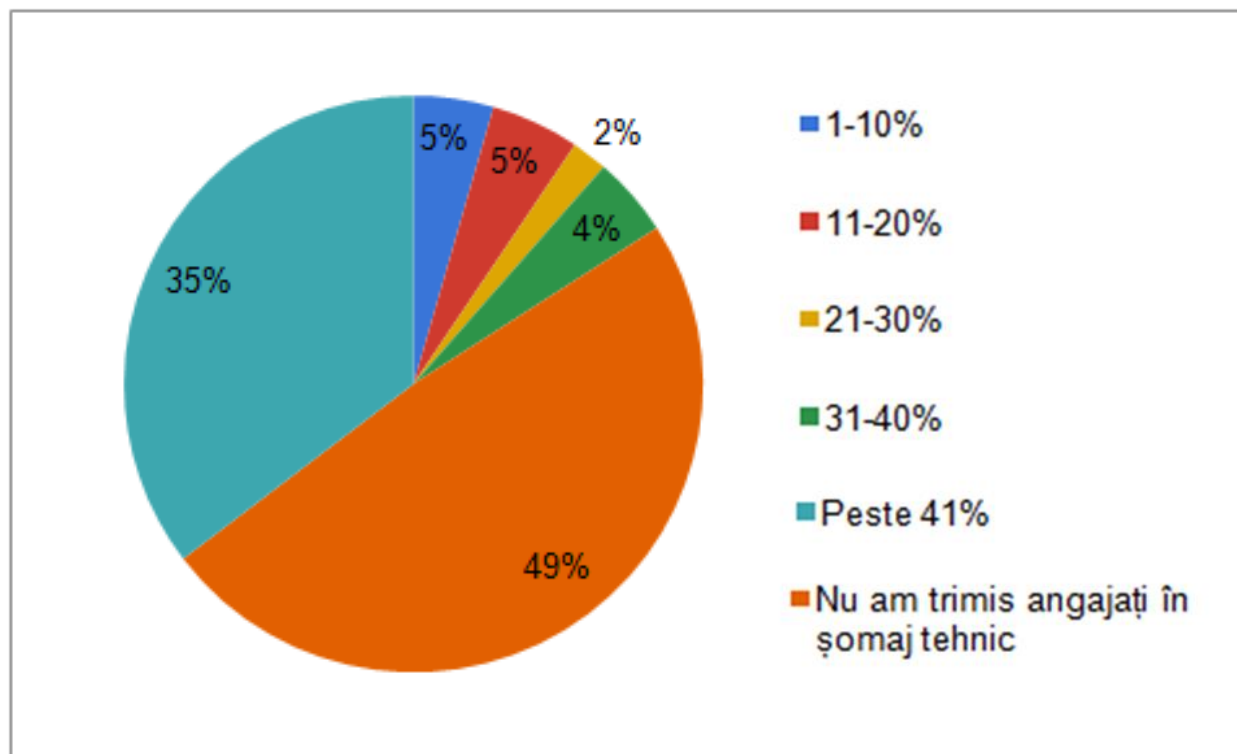
Figura nr. 4. Care este procentul de angajați concediați? (procentul de angajați stabiliți comparativ cu forța de muncă totală)

Astfel, 82% din companii nu au făcut concedieri, 9% dintre companii au concediat între 1-10% dintre angajați, 2% au renunțat la un procent cuprins între 11-20%, 2% între 21-30%, 2% între 31-40% iar 3% au concediat peste 41% din forța de muncă disponibilă înainte de Covid-19.

REZULTATELE CERCETĂRII

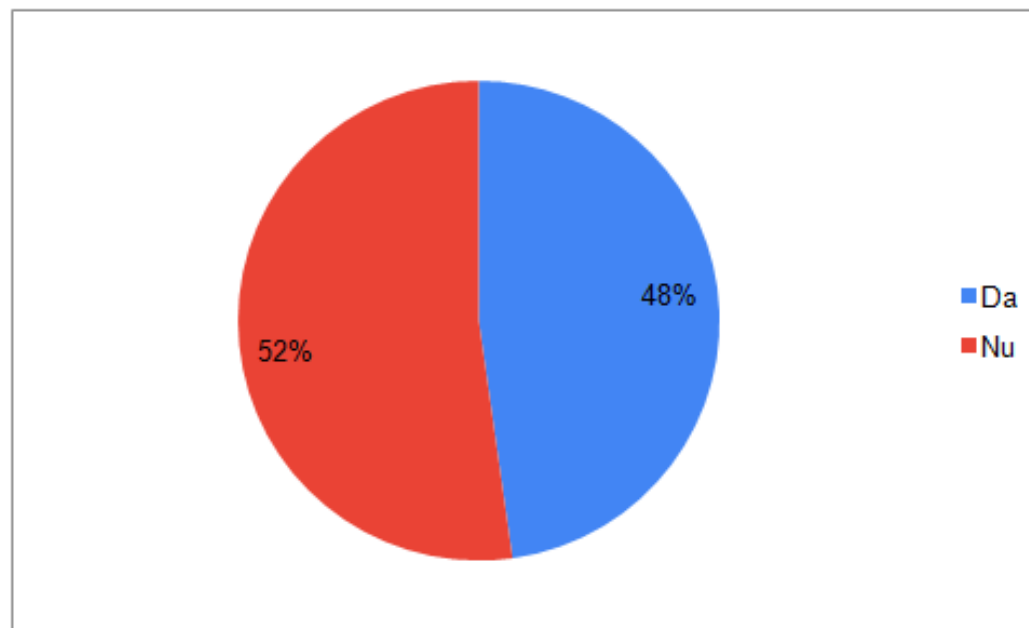
Figura nr. 5. Ați suspendat contracte de muncă prin șomaj tehnic? Dacă da, care este procentul de angajați trimiși în șomaj tehnic comparativ cu forța de muncă totală?

Din cauza Covid-19, 49% din companiile analizate nu au trimis nici un angajat în șomaj tehnic, dar 51% dintre companii au suspendat contractele de muncă, 35% dintre ele trimițând în șomaj tehnic peste 41% dintre angajați, 5% între 1-10%, 5% între 11-20%, 2% între 21-30%, iar 4% între 31-40%.

REZULTATELE CERCETĂRII

Figura nr. 6. Firma dvs. are un plan scris de business pentru continuitate?

Procentul companiilor care au un plan scris de business pentru continuitate (48%) este apropiat de cel al companiilor care nu au un astfel de plan (52%).

REZULTATELE CERCETĂRII

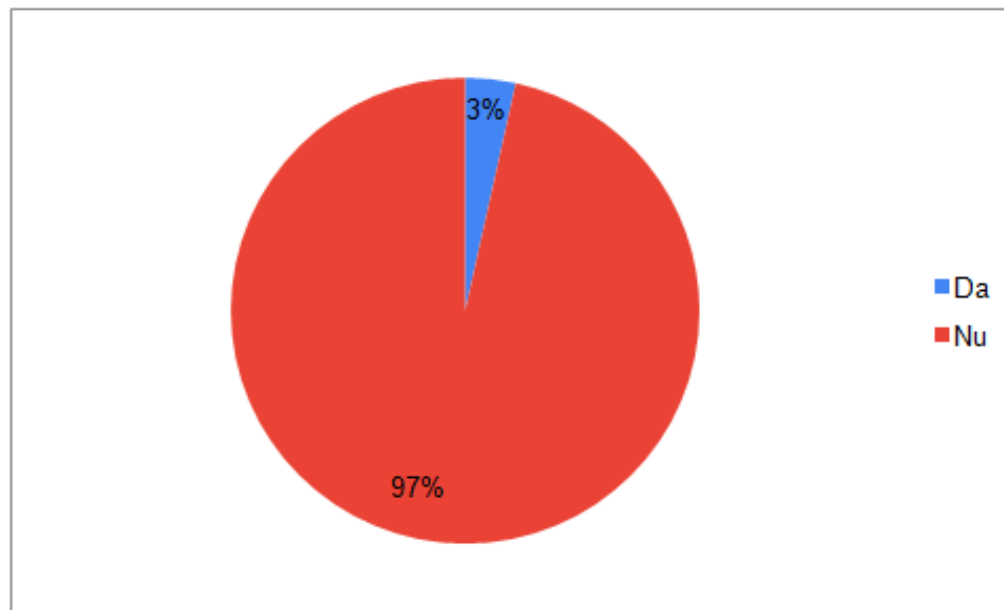
Tabel nr. 2. Dacă aveți stabilită o politică pentru gestionarea situației generate de Covid-19, vă rugăm să apreciați următoarele afirmații cu privire la aceasta, pe o scală de la 1 la 5 (1-minim, 5-maxim).

În privința înțelegerii de către toți angajații a politicilor pe care organizațiile le au pentru gestionarea situației generate de Covid-19, peste 78% din numărul total de 125 respondenți la această afirmație au declarat că politica organizației este înțeleasă *adesea* sau *foarte des* de către toți angajații. Peste 74% din numărul total de 122 respondenți la afirmația privind promptitudinea rezultatelor aduse de politica organizației au declarat că politica aduce rezultate prompte *adesea* sau *foarte des*. Peste 84% din numărul total de 123 respondenți la afirmația privind transparența politicii au precizat că politica este *adesea* sau *foarte des* transparentă.

Scala	Frecvență					
	Politica este înțeleasă de către toți angajații	%	Politica aduce rezultate prompte	%	Politica este transparentă	%
Foarte des	50	40	40	32,79	68	55,28
Adesea	48	38,4	51	41,8	36	29,27
Uneori	21	16,8	26	21,31	15	12,2
Rar	5	4	4	3,28	2	1,63
Niciodată	1	0,8	1	0,82	2	1,63
Total	125	100.00	122	100.00	123	100.00

REZULTATELE CERCETĂRII

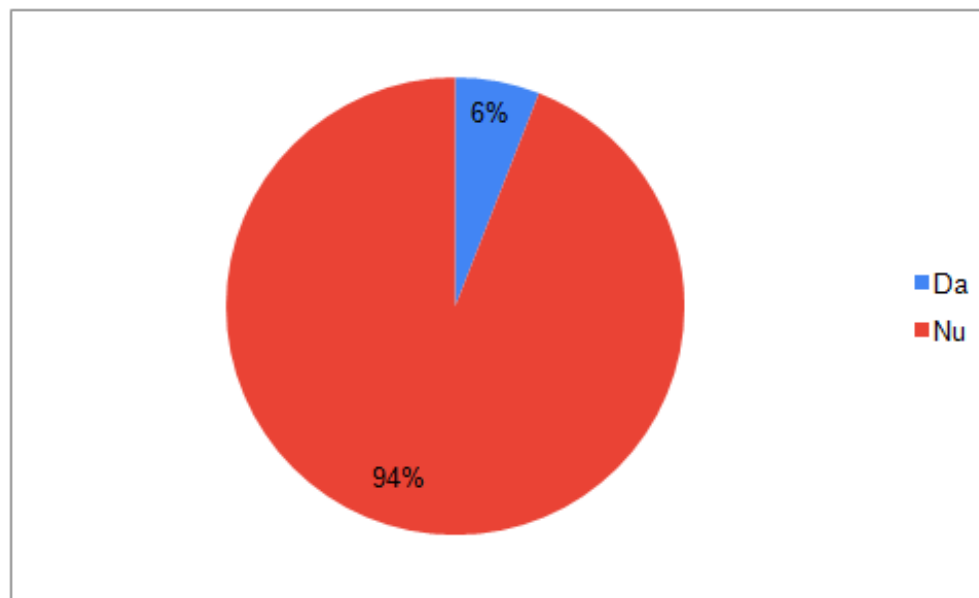
Figura nr. 7. Aveți cazuri de angajați infectați cu COVID-19?

97% dintre respondenți au declarat că în companiile în care aceștia lucrează nu există cazuri de angajați infectați cu COVID-19, în timp de 3% dintre respondenți au declarat că există cazuri de angajați infectați cu COVID-19.

REZULTATELE CERCETĂRII

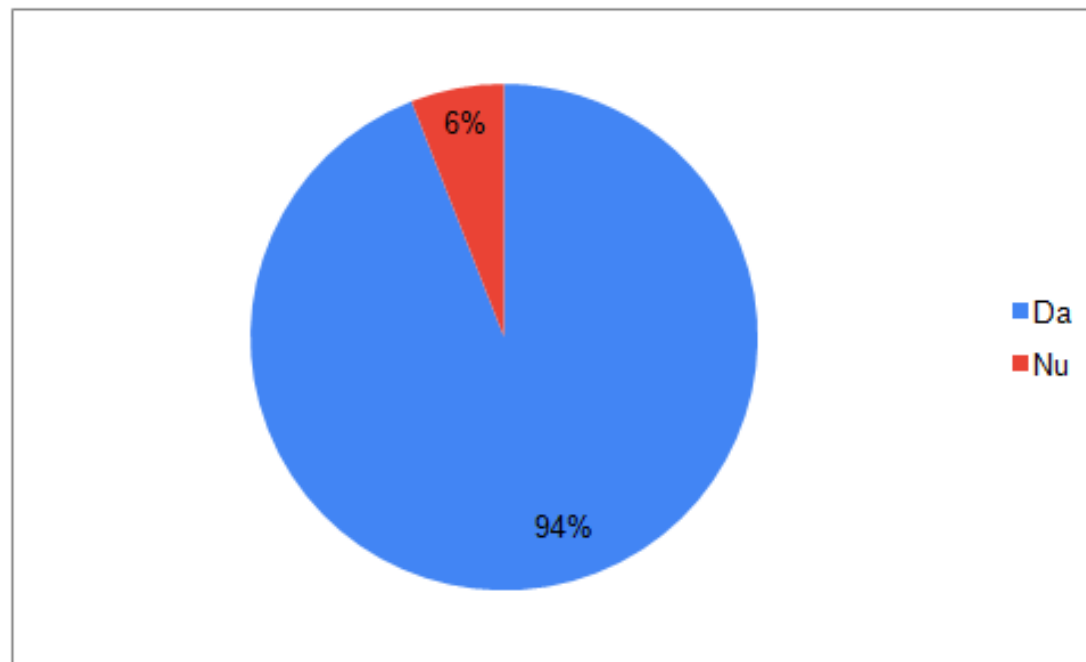
Figura nr. 8. Aveți cazuri de membri ai familiilor angajaților infectați cu COVID-19?

94% dintre respondenți au declarat că în companiile în care aceștia lucrează nu există cazuri de membri ai familiilor angajaților care să fie infectați cu COVID-19, în timp ce 6% dintre respondenți au declarat că există cazuri de membri infectați cu COVID-19 în familiile angajaților.

REZULTATELE CERCETĂRII

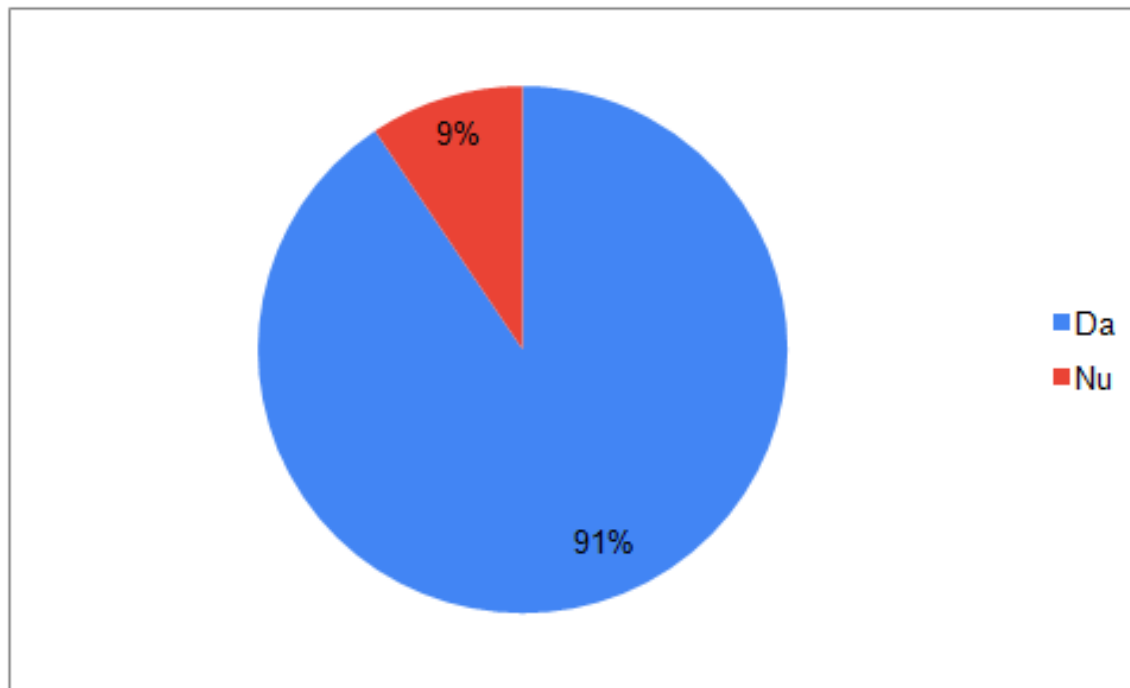
Figura nr. 9. Firma dv. are acces la produse sanitare și alte echipamente și produse personale de protecție?

Din numărul total de respondenți, 94% au declarat că firma lor are acces la produse sanitare și alte echipamente și produse personale de protecție, în timp ce 6% au declarat că nu au acces la aceste produse și echipamente.

REZULTATELE CERCETĂRII

Figura nr. 10. Ați schimbat modul în care se realizează activitățile firmei sau furnizarea serviciilor pentru a proteja compania de COVID-19?

91% dintre respondenți au afirmat că au schimbat modul în care se realizează activitățile firmei sau furnizarea serviciilor pentru a proteja compania de COVID-19, în timp ce 9% au afirmat că nu au schimbat modul în care se realizează activitățile firmei sau furnizarea serviciilor pentru a proteja compania de COVID-19.

REZULTATELE CERCETĂRII

Tabel nr. 3. Dacă ați schimbat modul în care se realizează activitățile firmei sau furnizarea serviciilor pentru a proteja compania de COVID-19, ce schimbări ați implementat? (așezare descrescătoare după frecvența răspunsurilor)

Schimbări aduse	Frecvență	%
Am introdus metode de distanțare fizică între angajații prezenți la sedii	54	26,87
O parte din personal lucrează prin teleworking pentru a permite distanțarea fizică la sediu	48	23,88
Am renunțat la unele activități care nu mai pot fi realizate în această perioadă	45	22,39
Am introdus mediul on-line în gestionarea activităților companiei	42	20,9
Am oferit suport tehnic angajaților pentru a putea lucra de acasă	36	17,91
Ne-am implicat în activități de responsabilitate socială utile în această perioadă de criză	34	16,92
Am adus noi activități care au cerere pe piață în această perioadă	28	13,93
Am format angajații cu practici pentru managementul stress-ului	18	8,96
Ne-am reprofilat activitatea de bază	8	3,98

REZULTATELE CERCETĂRII

Tabel nr. 4. Pe o scală de la 1 la 5 (1-minim, 5-maxim) vă rugăm să apreciați următoarele afirmații cu privire la mediul organizațional din compania dvs. după apariția crizei

Scala	Frecvență					
	Nivelul de stres de la nivel general este ridicat	%	Angajații sunt stresați că se vor infecta cu Covid-19 la muncă	%	Famiiliile angajaților sunt îngrijorate că se vor infecta cu Covid-19 de la locul de muncă (al salariaților)	%
Foarte adevărat	29	14,87	20	10,26	20	10,26
Adevărat	64	32,82	46	23,59	39	20
Neutru	37	18,97	51	26,15	54	27,69
Oarecum adevărat	53	27,18	48	24,62	49	25,13
Deloc adevărat	12	6,15	30	15,38	33	16,92
Total	195	100.00	195	100.00	195	100.00

47% dintre respondenți au afirmat că nivelul de stres este ridicat, 33% că angajații sunt stresați că se vor infecta cu COVID 19 și 30% că familiile angajaților sunt îngrijorate de posibilitatea infectării cu COVID 19 de la locul de muncă.

REZULTATELE CERCETĂRII

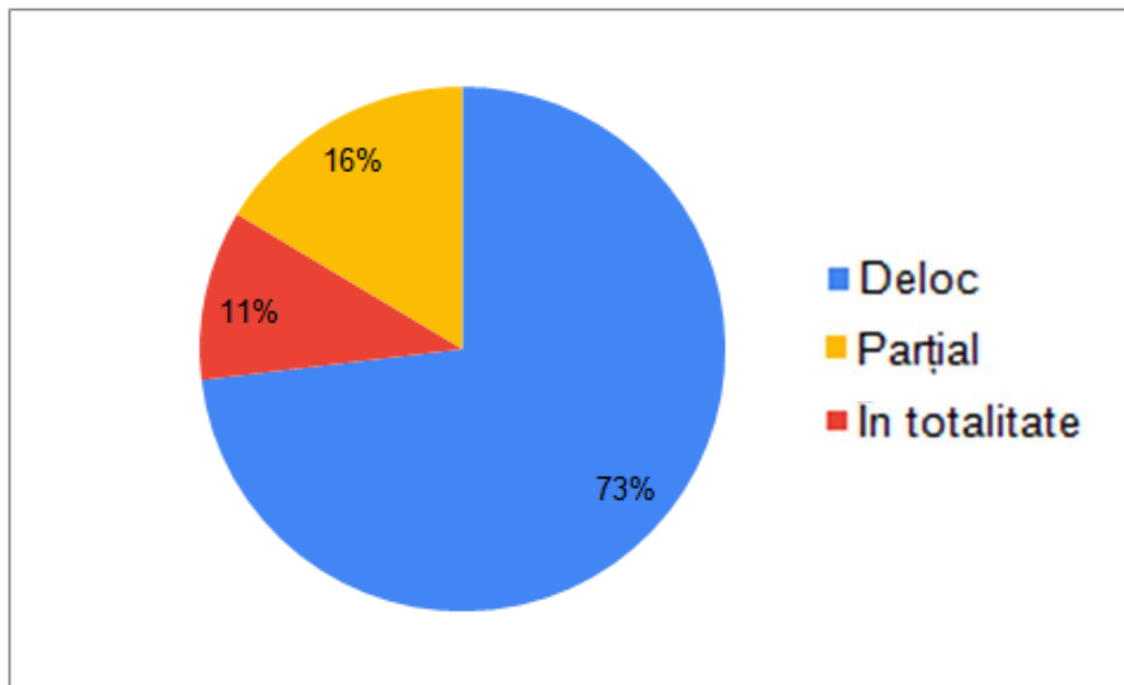
Tabel nr. 5. Care sunt principalele provocări cu care se confruntă firma dvs. din cauza COVID-19? (așezare descrescătoare după răspunsul DA)

Scala	Frecvență						
	Cumpărătorii/ clienții au fost afecțați și cererea este mai mică decât în condiții normale	Partenerii de afaceri au fost grav afecțați și nu funcționează în condiții normale	Cash flow-ul pentru menținerea personalului și a acțiunilor firmei este insuficient	Materiile prime nu sunt pe stoc sau procurarea lor a devenit foarte costisitoare	Muncitorii sunt absenți de la muncă din cauza bolilor sau a ordinelor guvernamentale	Altele	Furnizorii nu ne pot transmite inputuri
Da	162	134	125	80	67	75	65
Nu	39	67	76	121	134	126	136
Total	201	201	201	201	201	201	201

Cea mai mare provocare este cererea mai mică, urmare a afectării comportamentelor cumpărătorilor, apoi faptul că partenerii de afaceri nu mai pot nici ei să funcționeze în condiții normale, respondenții au afirmat că nivelul de stres este ridicat, 33% că angajații sunt stresați că se vor infecta cu COVID 19 și 30% că familiile angajaților sunt îngrijorate de posibilitatea infectării cu COVID 19 de la locul de muncă.

REZULTATELE CERCETĂRII

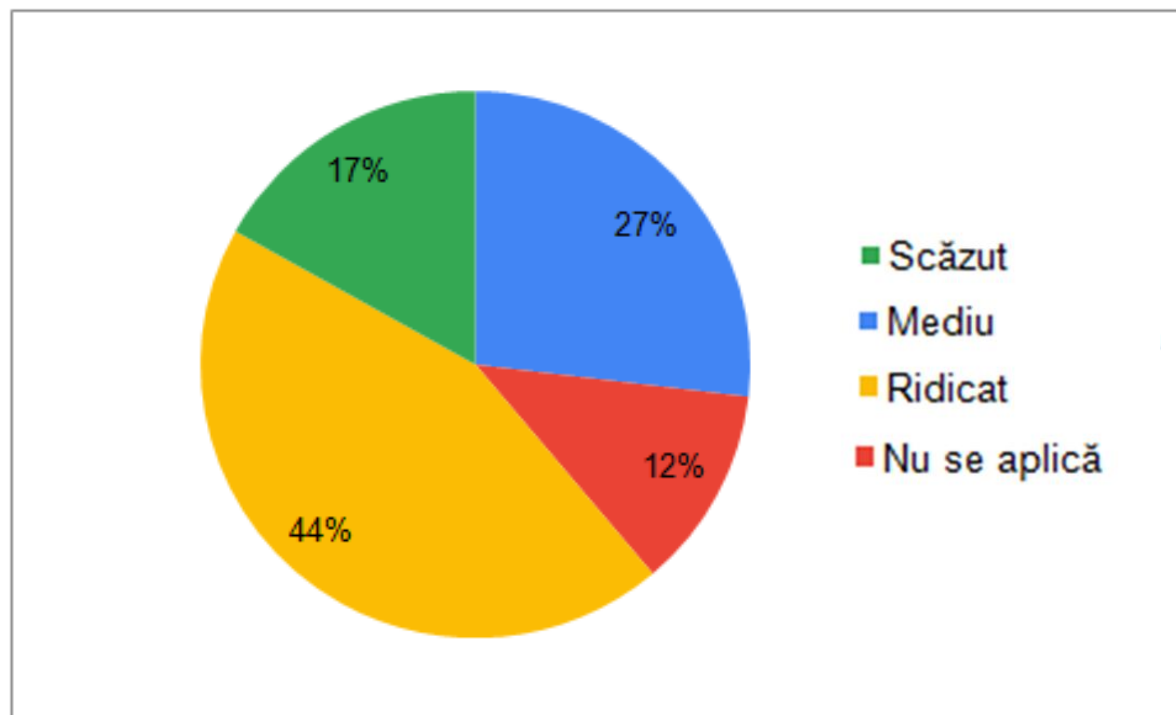
Figura nr. 11. Business-ul dvs. a fost asigurat total, parțial sau neasigurat înaintea apariției crizei COVID-19?

75% dintre companii afirmă că nu au apelat la asigurarea afacerii înainte de criza COVID 19, 16% că au avut parțial asigurată afacerea și 11% că au avut afacerea asigurată integral.

REZULTATELE CERCETĂRII

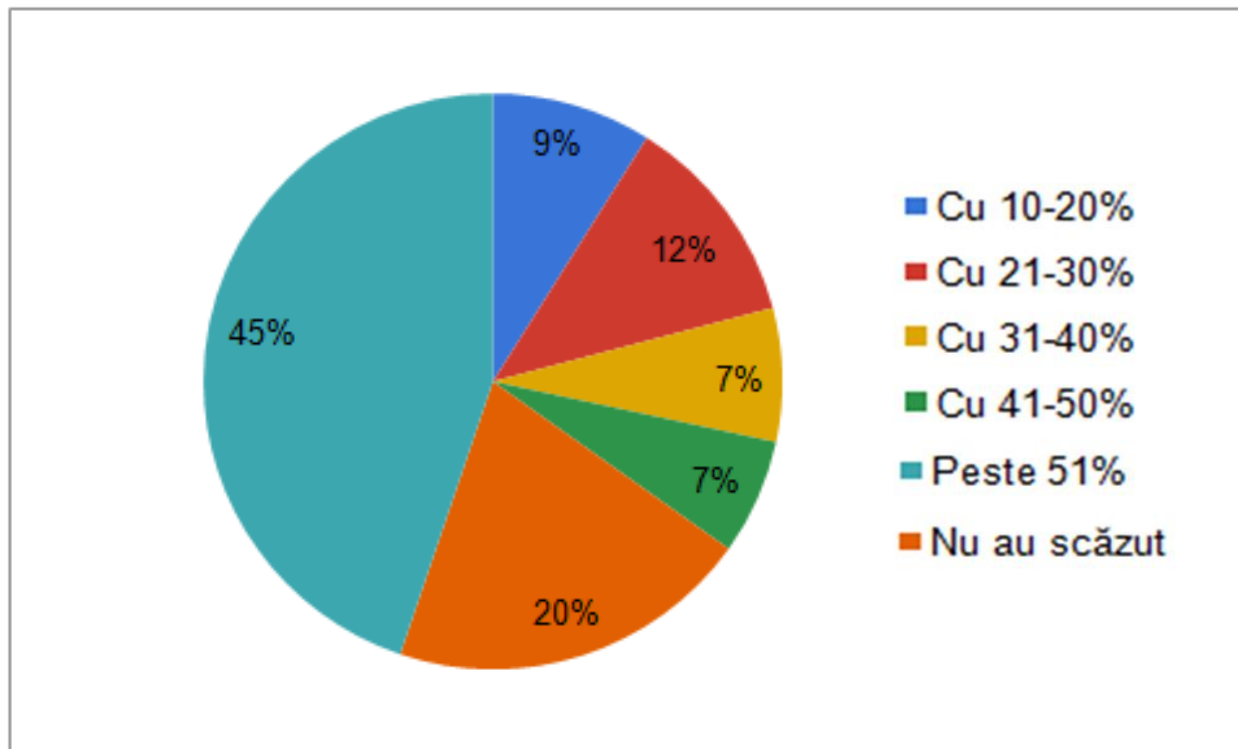
Figura nr. 12. Care a fost nivelul impactului financiar (venituri sau vânzări) asupra afacerii dv. și asupra întreruperii operațiunilor firmei?

44% dintre firme consideră că impactul financiar este ridicat și 27% dintre firme că este mediu. Doar 17% dintre firme consideră că impactul financiar este scăzut și 12% că nu au resimțit nici un impact financiar.

REZULTATELE CERCETĂRII

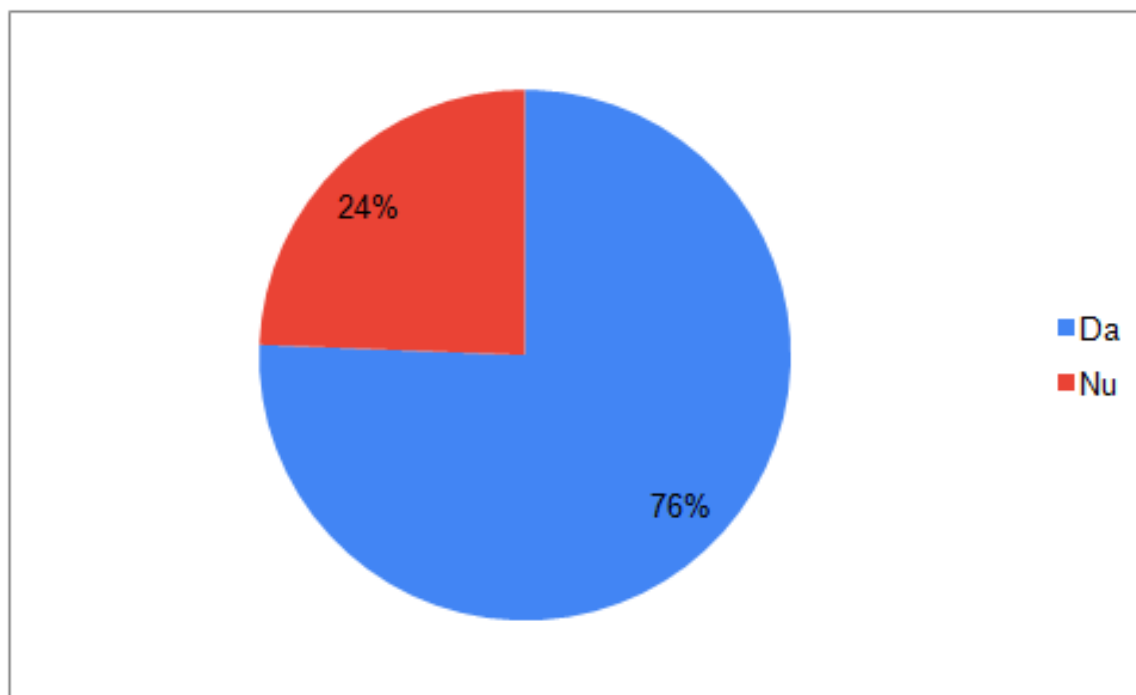
Figura nr. 13. Cu cât au scăzut încasările medii lunare ale firmei de la instaurarea stării de urgență ?

Incasările medii lunare pentru 45% dintre firme au scăzut cu peste 51%, pentru 7% dintre firme au scăzut cu 41-50%, pentru 7% dintre firme au scăzut cu 31-40%, pentru 12% dintre firme au scăzut cu 21-30% și pentru 9% dintre firme au scăzut cu 10-20%.

REZULTATELE CERCETĂRII

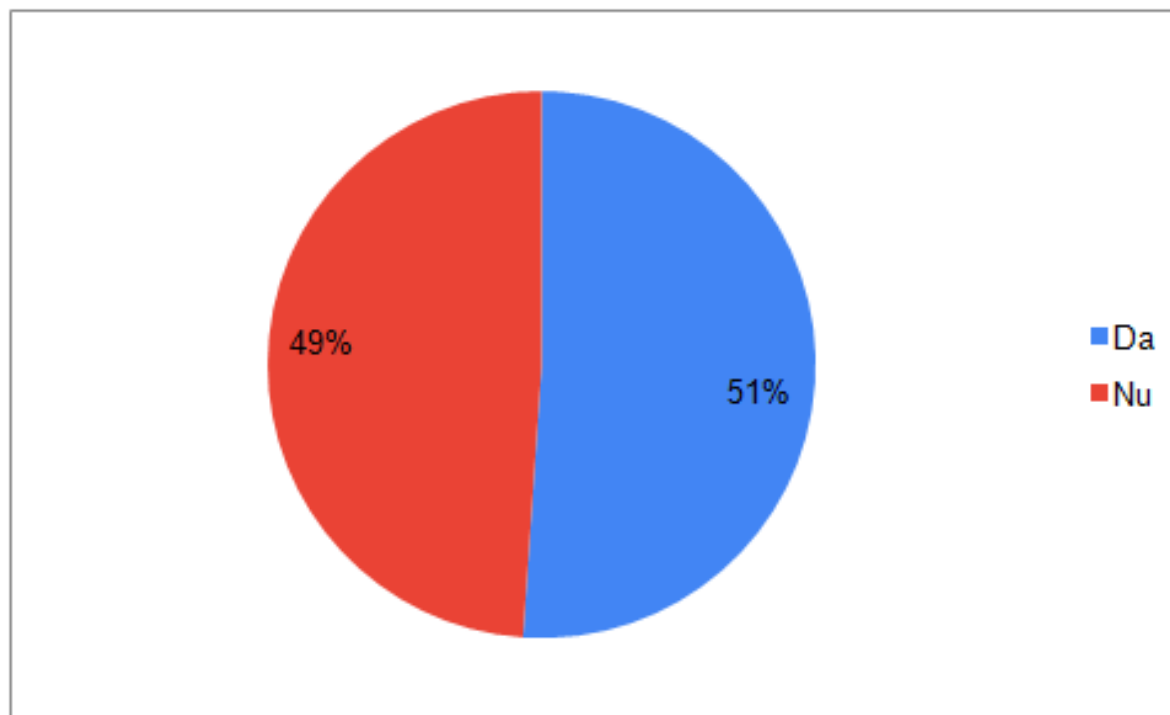
Figura nr. 14. Aveți finanțare proprie (de ex., numerar, economii) sau acces la alternative/surse externe (de ex. împrumuturi sau subvenții) de finanțare pentru a ajuta întreprinderea să se redreseze?

76% dintre respondenți au declarat că au finanțare proprie sau acces la alternative/surse externe de finanțare pentru a ajuta întreprinderea să se redreseze, în timp ce 24% au declarat că nu au finanțare proprie /nu au acces la alternative /surse externe de finanțare pentru a ajuta întreprinderea să se redreseze.

REZULTATELE CERCETĂRII

Figura nr. 15. Dacă da, este finanțarea suficientă?

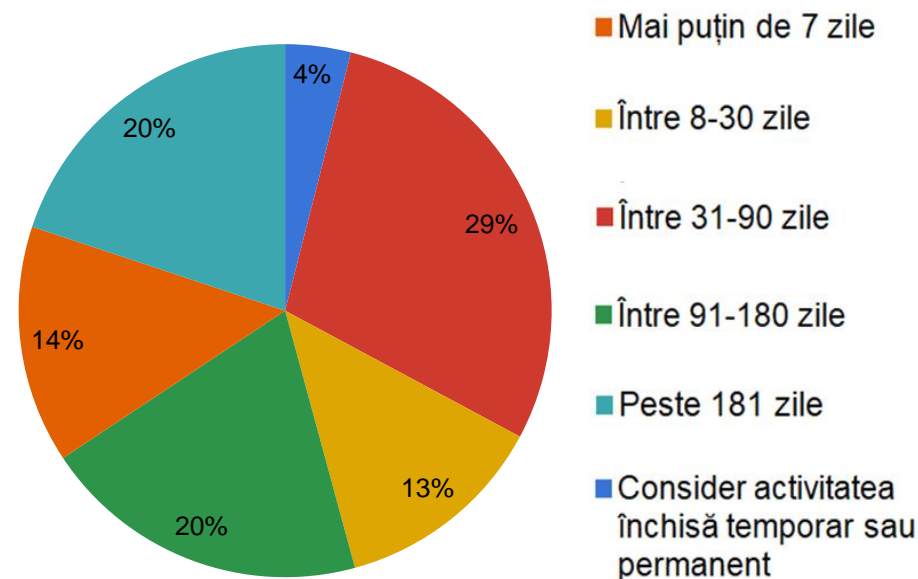
Din numărul total de respondenți la această întrebare, 51% apreciază că finanțarea este suficientă, iar un procent similar, de 49%, a răspuns negativ la această întrebare.

REZULTATELE CERCETĂRII

Figura nr. 16. Cât timp estimați că va dura să restabiliți activitatea pe deplin în firma dv. după ridicarea restricțiilor de circulație a persoanelor?

Cei mai mulți respondenți au apreciat că, ulterior ridicării restricțiilor de circulație a persoanelor, activitatea se va restabili pe deplin în firma acestora într-un interval de 31-90 zile (29% dintre respondenți), în timp ce 20% dintre respondenți au estimat un interval între 91-180 zile, iar alți 20% au estimat peste 181 zile. Doar 13% au menționat un interval între 8-30 zile și doar 14% au menționat un interval mai mic de 7 zile. 4% dintre respondenți au declarat că consideră activitatea închisă temporar sau permanent.

CONCLUZII

- Cercetarea a fost derulată în perioada 1-16 mai 2020, ultimele două săptămâni ale stării de urgență, și a avut ca scop evaluarea situației și a nevoilor companiilor pe durata crizei generată de apariția COVID-19.
- 83% dintre factorii de decizie din firme care au răspuns la chestionarul distribuit on-line au avut înainte de apariția stării de urgență din România generată de COVID-19 între 1 și 100 de angajați.
- La momentul completării chestionarului, 34% dintre respondenți au precizat că unii angajați vin la sedii, iar alții lucrează prin teleworking, iar 29 % dintre aceștia au precizat că au închis temporar activitatea.
- 81% dintre respondenți au precizat că nu au concediat și că nici nu intenționează să concedieze angajați din cauza crizei COVID-19, iar 9% dintre factorii de decizie au declarat că au concediat între 1 și 10% din angajați. În schimb, un procent de 35% dintre firme au trimis în șomaj tehnic peste 41% din angajați.
- Doar 3% dintre firme au cazuri de angajați infectați cu COVID-19, iar 6% dintre acestea au declarat că 6% dintre salariați au membri de familie infectați cu acest virus.

CONCLUZII

- Accesul la produsele sanitare specifice acestei perioade nu este îngreunat pentru firme.
- Modul în care firmele își desfășoară activitatea s-a schimbat pentru 91% dintre acestea, iar principalele schimbări sunt introducerea de metode pentru distanțarea fizică între angajați și introducerea teleworking-ului.
- Partenerii de afaceri au fost grav afectați și nu funcționează în condiții normale (66,67% dintre respondenți au identificat această problemă).
- Impactul financiar (venituri sau vânzări) asupra afacerilor și asupra operațiunilor a fost ridicat pentru cele mai multe dintre firmele participante la studiu (pentru 44%), iar încasările medii lunare pentru 45% dintre acestea au scăzut cu peste 51%.
- În 80,60% din firme cumpărătorii/clientii au fost afectați și cererea este mai mică decât în condiții normale.